

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 254/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2020 a jeho uznesení z 15. marca 2021 a postupu Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 34/2021 a jeho uznesení z 13. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2020 a jeho uznesením z 15. marca 2021 a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 34/2021 a jeho uznesením z 13. apríla 2021. Napadnuté uznesenia navrhuje zrušiť a prepustiť ho z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 20 k § 222 ods. 1 a 5 písm. a) Trestného zákona a prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 352 ods. 1 Trestného zákona.

3. V uvedenej trestnej veci bol sťažovateľ podľa § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku znova vzatý do väzby uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 157/2020 zo 16. novembra 2020 z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Napadnutým uznesením č. k. 3 T 72/2020 z 15. marca 2021 okresný súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa prepustenie z väzby na slobodu z 18. februára 2021 podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol aj jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, a teda väzbu sťažovateľa týmto inštitútom nenahradil.

5. Sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu z 15. marca 2021 krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 34/2021-2618 z 13. apríla 2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu a postupom oboch konajúcich všeobecných súdov, ktoré ich vydaniu predchádzali, podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej predovšetkým namieta neprimerane dlhú dobu konania o jeho žiadosti z 18. februára 2021 tak pred okresným súdom (celkovo 36 dní), ako aj pred súdom druhého stupňa (26 dní). Celková dĺžka trvania konania predstavujúca 62 dní podľa sťažovateľa nezodpovedá povinnosti oboch súdov konať urýchlenie o jeho osobnej slobode.

7. S celkovou dĺžkou trvania rozhodovania o jeho žiadosti z 18. februára 2021 súvisí aj námietka sťažovateľa, že mu tým bolo zo strany konajúcich súdov neoprávnené bránené opätovne požiadať o prepustenie z väzby na slobodu v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku, a nebolo tak možné kontrolovať zákonnosť jeho väzby v mesačnej periodicite.

8. Ďalšia námietka sťažovateľa spočíva v jeho presvedčení, že v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe dochádza k zbytočným priet'ahom. Poznamenal, že v čase rozhodovania o jeho osobnej slobode sa konanie viedlo už viac ako tri roky bez nariadenia jediného hlavného pojednávania, a podotkol, že vo väzbe v danej veci bol už v období od 16. mája 2018 do 29. novembra 2018. Podľa sťažovateľa krajským súdom zdôrazňovaná správnosť a zákonnosť uznesenia okresného súdu z 15. marca 2021 poslúžila na obchádzanie účelu ústavnej ochrany a možno až na zneužitie zákonných formulácií, a to z dôvodu, že je nespochybniteľné, že dochádza k neustálym priet'ahom v trestnom konaní, keď väzba neplní preventívny, iba represívny charakter. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd svoje rozhodnutie založil na nedostatočnom prieskume a svojoľnej obhajobe správnosti a zákonnosti prvostupňového rozhodnutia vo vzťahu k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na spravodlivý proces s využitím vlastných dohadov a vôbec nevzal do úvahy otázku ochrany ústavnosti.

9. Sťažovateľ uviedol, že v čase rozhodovania všeobecných súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa v režime obmedzenia osobnej slobody (niekoľkonásobná väzba a obmedzenia vo výkone trestu odňatia slobody) nachádzal už 19 mesiacov a okresný súd rovnako ako krajský súd tejto skutočnosti vôbec nevenovali pozornosť. Pritom okolnosti veci

si podľa sťažovateľa vyžadovali nevyhnutnosť posúdenia celkovej dĺžky trvania väzby, ktorú sťažovateľ vykonal od vznesenia mu obvinenia.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti spochybnil existenciu dôvodov jeho väzby. Tvrdí, že aby jeho väzba mohla byť do budúca zákonná, musia pristúpiť aj ďalšie nové, iné, významné, dodatočné a dostatočné dôvody na jej ďalšie trvanie, čo sa v jeho prípade nedeje.

11. Podľa sťažovateľa krajský súd porušil ústavnú ochranu osobnej slobody pred obmedzením väzbou, lebo k rozhodnutiu dospel bez hľadania spravodlivej rovnováhy medzi konfliktnými záujmami, zjednodušeným a skratovým konštatovaním splnenia materiálnych podmienok väzby, uplatňujúc prostriedky trestnej represie, ktoré nemôžu slúžiť k uspokojeniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy.

12. Podľa sťažovateľa zanedbanie prieskumu dodržania podmienok ochrany pred opätovnou väzbou malo za následok, že krajský súd sa dopustil aj ďalších nedostatkov, ktoré spôsobili porušenie základného práva sťažovateľa na ochranu osobnej slobody pred obmedzením opätovnou väzbou, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a základného práva na spravodlivý proces.

13. Podľa sťažovateľa okresný súd a krajský súd zanedbali aj vlastný prieskum rýchlosti postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktorá vyvolala dôvodnú pochybnosť o postupe bez zbytočných prietáhov, keďže k spáchaniu skutku došlo pred tromi rokmi, obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené 17. mája 2018 a ďalšie vyšetrowanie trvalo tri roky s veľkými prietahmi. Nešlo pritom o trestnú vec, ktorá by bola skutkovo alebo právne zložitá.

14. S názorom krajského súdu, ktorý nezistil, že by počas väzobného trestného stíhania sťažovateľa dochádzalo k nedôvodným prietahom v konaní, sťažovateľ nesúhlasil. Z priebehu napadnutého konania podľa sťažovateľa vyplýva, že okrem celkovej dĺžky prípravného konania (viac ako 26 mesiacov) pre nečinnosť alebo neefektívnu činnosť orgánov činných v trestnom konaní bol aj okresný súd desať mesiacov nečinný bez relevantného dôvodu.

15. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo podľa jeho názoru dôjsť aj arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou napadnutých rozhodnutí oboch súdov. Sťažovateľ konajúcim súdom vytýka, že mu nedali relevantné odpovede na namietané skutočnosti, teda nereagovali na jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu založenú nielen na tvrdení nezákonnosti celého konania o väzbe, ale aj na tvrdení o vzniku zbytočných prietáhov v konaní. Podľa presvedčenia sťažovateľa obe napadnuté rozhodnutia sú bez relevantnej právnej argumentácie, obchádzajúce odpovede na konkrétne otázky a námietky zo strany sťažovateľa, kopírujúce iba totožné časti predchádzajúcich rozhodnutí v danej trestnej veci. Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí preto považuje za nedostatočné, nedávajúce dostatočné odpovede na podstatné otázky týkajúce sa vecných dôvodov trvania väzby, teda jej zákonnosti. Rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ vytýka povrchnosť, formalizmus bez preskúmania aktuálnej danosti, resp. naliehavosti dôvodov väzby, rýchlosti konania, práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd sa mal zaoberať námietkami sťažovateľa, ktorými poukazoval na nezákonnosť stavu pri jeho vzatí do väzby, ako aj na nezákonnosť vtedy konajúceho sudcu, rovnako mal krajský súd skúmať dĺžku a rýchlosť trestného konania, dĺžku väzby v jej súbehu s obmedzeniami sťažovateľa vo výkone trestu odňatia slobody, dbať na ochranu osobnej slobody sťažovateľa pred obmedzením opätovnou väzbou a napokon prihliadať na extrémny nesúlads medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi predošlých rozhodnutí o väzbe sťažovateľa. Na uvedené námietky však krajský súd

dostatočne nereagoval. Argumentáciu konajúci súdov sťažovateľ považuje za stereotypne formulovanú, stručnú, bez akejkol'vek konkretizácie a individualizácie vo vzťahu k osobe sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na osobnú slobodu [čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru], základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a základného práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy) postupom a uznesením okresného súdu č. k. 3T/72/2020 z 15. marca 2021 a postupom a uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/34/2021-2618 z 13. apríla 2021, ku ktorému malo dôjsť tým, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (žiadosti o nahradenie väzby) nebolo zo strany konajúcich všeobecných súdov rozhodnuté urýchlene, čím mu bolo zároveň obmedzené právo na podanie opätovnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v zákonom ustanovenej lehote, ďalej tým, že trestné konanie sa vyznačuje vznikom zbytočných priet'ahov, ako aj tým, že označené súdy nereagovali dostatočným spôsobom na argumentáciu sťažovateľa.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode

17. Sťažovateľ v prvom rade namieta rýchlosť rozhodovania o jeho osobnej slobode, keď podľa jeho slov konanie pred okresným súdom trvalo 36 dní a pred súdom druhého stupňa 26 dní, teda celkovo 62 dní.

18. V čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie z väzby, ak je táto nezákonná (pozri obdobne nález sp. zn. III. ÚS 7/00).

19. Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

20. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*bref délai*“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

21. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, bod 33 – bod 36, m. m. I. ÚS 18/03).

22. Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou neodkladnosti a urýchlania rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlania posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napr. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

23. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (resp. žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka) bola obhajkyňou sťažovateľa doručená okresnému súdu 18. februára 2021.

24. Termín výsluchu sťažovateľa k jeho žiadosti okresný súd nariadil na 11. marec 2021. Na návrh sťažovateľa (ku ktorému sa pripojil aj príslušný prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline) bol však tento procesný úkon odročený na 15. marec 2021, a to z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti obhajkyne sťažovateľa. Po výsluchu sťažovateľa uskutočnenom 15. marca 2021 okresný súd o jeho žiadosti rozhodol napadnutým uznesením, proti ktorému ihneď podal sťažnosť doplnenú 18. a 20. marca 2021 o písomné dôvody.

25. Správou z 23. marca 2021 okresný súd predkladal trestný spis nadriadenému súdu na rozhodnutie o podanom riadnom opravnom prostriedku a tento spis bol doručený krajskému súdu 25. marca 2021.

26. O sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd 13. apríla 2021. Spisový materiál bol následne vrátený okresnému súdu 15. apríla 2021.

27. Rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu druhostupňový súd doručoval 13. apríla 2021 a sťažovateľovi bolo doručené 20. apríla 2021.

28. Z judikatúry ústavného súdu, ako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pri posudzovaní rýchlosti konania o osobnej slobode (o väzbe) je potrebné stále prihliadať na konkrétne okolnosti toho-ktorého jednotlivého prípadu. Je len ťažko predstaviteľné stanovenie striktnej paušálnej lehoty, v rámci ktorej sa má o väzbe rozhodnúť, pretože za určitých okolností by to mohlo byť v neprospech samotnej osoby, o osobnej slobode ktorej sa koná. Nemožno vylúčiť situácie, keď okolnosti trestnej veci neumožnia objektívne, zodpovedne a spravodlivo posúdiť potrebu zbaviť osobu slobody vo vopred učenej lehote.

29. Pre posúdenie ústavnej sťažnosti na predbežnom prerokovaní teda nepostačuje aritmetické určenie dĺžky konania, dokonca ani doba, ktorá sa na prvý pohľad javí ako neprimeraná nevyučuje zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ak sú tu konkrétne okolnosti, ktoré relevantne odôvodňujú zistený „prietah“, a celková doba konania do právoplatného rozhodnutia, resp. doručenia rozhodnutia nie je neprimeraná a aj iné okolnosti nasvedčujú, že namietaný zásah do základného práva sťažovateľa nedosahuje intenzitu jeho porušenia (IV. ÚS 660/2013).

30. Napokon aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre akceptoval súladnosť rozhodovania o väzbe aj v prípadoch, keď toto trvalo dlhšiu dobu, samozrejme, s prihliadnutím na okolnosti daného konkrétneho prípadu, napr. *Letellier c. Francúzsko*, rozhodnutie z 26. 6. 1991, *Annuaire*, č. 207 – konanie trvalo takmer jeden a pol roka; *Navarra c. Francúzsko*, rozhodnutie z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B – kasačné konanie trvalo sedem mesiacov.

31. Ústavný súd preto aj v tomto prípade prihliadal na konkrétne okolnosti, ktoré rozhodovanie o väzbe sťažovateľa sprevádzali.

32. Z už uvedeného prehľadu vykonaných úkonov v danej veci je zrejmé, že okresný súd mal v úmysle o žiadosti sťažovateľa rozhodnúť na 21. deň (11. marca 2021) od jej doručenia, avšak z dôvodu na strane sťažovateľa tak urobil až na 25. deň (15. marca 2021). K predloženiu spisu okresným súdom súdu druhého stupňa došlo 23. marca 2021 t. j. 8 dní po rozhodnutí a súčasne tri dni po poslednom doplnení sťažnosti písomnými dôvodmi 20. marca 2021. Lehota, po ktorú okresný súd vecou disponoval, tak predstavuje celkovo 33 dní vrátane doby po samotnom rozhodnutí o žiadosti sťažovateľa (8 dní), počas ktorej bol doplňovaný už podaný riadny opravný prostriedok. Pri zohľadnení obdobia odročenia výsluchu sťažovateľa po 11. marci 2021 (4 dni), ktorú nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu, je potrebné ustáliť, že celková doba konania na okresnom súde, počas ktorej bol označený súd spôsobilý svoj postup z hľadiska jeho rýchlosti ovplyvniť, predstavuje 29 dní.

33. Napriek tomu, že obdobie, počas ktorého okresný súd rozhodoval o žiadosti sťažovateľa na prvom stupni, počtom dní presahuje jeden mesiac, ústavný súd s prihliadnutím na okolnosť potreby odročenia výsluchu sťažovateľa z dôvodov na jeho strane (na strane jeho obhajkyne) túto lehotu nevyhodnotil ako takú, dôsledkom ktorej by bolo porušené základné právo na osobnú slobodu sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

34. Okresný súd teda o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol v ústavne akceptovateľnej lehote.

35. Rovnako pokiaľ išlo o druhostupňové konanie, je evidentné, že krajský súd takisto postupoval v súlade s požiadavkou urýchleného rozhodnutia o osobnej slobode sťažovateľa, keď od predloženia mu spisového materiálu (25. marca 2021) do rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa (13. apríla 2021) uplynulo 19 dní a k doručeniu jeho rozhodnutia sťažovateľovi došlo po ďalších siedmich dňoch. Spolu tak konanie pred krajským súdom trvalo celkovo 26 dní.

36. Uvedené viedlo ústavný súd k záveru, že krajský súd pri rozhodovaní o osobnej slobode sťažovateľa svojím postupom rešpektoval základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s požiadavkou na urýchlené rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, keď o tejto rozhodol v lehote nepresahujúcej dobu jedného mesiaca.

37. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

38. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v tejto časti je ústavná sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnenou a z tohto dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol.

39. V tejto súvislosti je zjavne neopodstatnenou aj námietka sťažovateľa spočívajúca v tvrdení, že svojím postupom mu všeobecné súdy v rozpore s § 79 ods. 3 Trestného poriadku znemožnili periodickú kontrolu zákonnosti jeho väzby v primeranom čase, za ktorý sťažovateľ považuje 30 dní a s ktorým spája porušenie aj jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy (ktorého súčasťou je aj právo namietať zákonnosť väzby). Je evidentné, že označené ustanovenie zaručuje právo väznenej osoby na podanie opätovnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu až po uplynutí 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia o jej predchádzajúcej žiadosti, ak v nej neuvedie iné dôvody. Trestný poriadok teda negarantuje možnosť podávania žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu v lehote každých 30 dní.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu v súvislosti s odôvodnením napadnutých rozhodnutí

40. Sťažovateľ zastáva názor, že napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sú nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, nereflektujúce argumentáciu sťažovateľa proti jeho ponechaniu vo väzbe.

III.2.1. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím okresného súdu

41. Vo vzťahu k prvostupňovému rozhodnutiu ústavný súd v tejto otázke vychádzal z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy („...ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“).

42. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva alebo slobody, resp. ľudského práva alebo základnej slobody vyplývajúcej z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, musí rešpektovať

postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Princíp subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých postupy a rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

43. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa označeného postupu a uznesenia okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu.

44. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe (ktorým je aj rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu.

45. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podania sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho základným právam a slobodám zaručeným ústavou a listinou a právam zaručeným dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti prvostupňovému postupu a rozhodnutiu z 15. marca 2021 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby podanej 18. februára 2021.

46. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2.2. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím krajského súdu

47. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú arbitrárnosť a nedostatočnú odôvodnenosť rozhodnutia krajského súdu, ktorý sa podľa sťažovateľa riadne nevysporiadal so všetkými jeho argumentmi uplatnenými v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 15. marca 2021, ústavný súd pri skúmaní tejto otázky vychádzal zo svojho ústavného postavenia, a ako nezávislý orgán ochrany ústavnosti preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom tých sťažovateľom označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru, ktoré sú na vec sťažovateľa *ratione materiae* aplikovateľné. Ústavný súd pritom v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu do úvahy aj obsah uznesenia okresného súdu č. k. 3T/72/2020 z 15. marca 2021, keďže napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

48. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia predovšetkým uviedol, že v postupe okresného súdu nezistil procesné chyby, ktoré by opodstatňovali zrušenie prvostupňového rozhodnutia. Za potrebné považoval zdôrazniť, že jeho zákonná prieskumná povinnosť podľa § 192 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa v danom prípade vzťahovala len na konanie okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 18. februára 2021, a nie na iné čiastkové konania predchádzajúce vydaniu už právoplatných rozhodnutí o väzbe sťažovateľa, ktoré dovedy neboli zákonným spôsobom zrušené.

49. Krajský súd konštatoval dôslednosť skúmania existencie materiálnych podmienok na trvanie väzby sťažovateľa okresným súdom a v plnom rozsahu sa stotožnil s jeho názorom, podľa ktorého sťažovateľovi bolo zákonným spôsobom vznesené obvinenie pre skutok, pre ktorý je trestne stíhaný a pre ktorý bola na neho podaná obžaloba. Dovedy zistené skutočnosti vyplývajúce z úkonov vykonaných v rámci tohto trestného konania nasvedčovali, že skutok bol spáchaný a má znaky stíhaných trestných činov, a naďalej existovalo podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ. Podľa názoru krajského súdu z predloženého spisového materiálu dovedy nevyplývala existencia takého dôkazu, ktorý by sám osebe alebo v spojení s ostatnými dôkazmi nepochybne vyvracal dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku. Preto krajský súd v súlade s názorom okresného súdu dospel k záveru, že u sťažovateľa boli v danom štádiu trestného stíhania splnené materiálne podmienky pre trvanie jeho väzby v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku.

50. Okresný súd dôvodné podozrenie sťažovateľa zo spáchania stíhanej trestnej činnosti vyvodil predovšetkým z výpovedí konkrétne označených svedkov a s ich výpoveďami korešpondujúcich listinných dôkazov, obsah ktorých okresný súd adekvátne v rozhodnutí uviedol.

51. Pokiaľ išlo o existenciu dôvodu tzv. preventívnej väzby sťažovateľa [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], krajský súd zrekapituloval argumentáciu okresného súdu, ktorý ju odôvodnil pretrvávajúcim dôvodným podozrením zo spáchania skutku sťažovateľom a ktorého sa mal dopustiť v čase, keď bol prepustený z väzby na slobodu v inej trestnej veci na základe nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom vyvodil aj z jeho sklonov k úmyselnému porušovaniu záujmov chránených Trestným zákonom, ktoré mali vyplývať z trestnej minulosti sťažovateľa.

52. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia upresnil, že sťažovateľ bol dovedy 8-krát odsúdený za spáchanie majetkovej, ako i násilnej trestnej činnosti, naposledy rozsudkom Okresného súdu Žilina z 30. marca 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 28. novembra 2018 na súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov pre spáchanie trestného činu vraždy v spolupáchateľstve, ktorý vykonal 2. decembra 2020. Z odpisu z registra trestov ďalej vyplynulo, že sťažovateľ sa v minulosti dopustil aj rovnakých, resp. podobných majetkových trestných činov, pre ktoré je stíhaný aj v aktuálnom konaní.

53. V ďalšom krajský súd poukázal aj na iné v tom čase prebiehajúce trestné stíhania vedené proti sťažovateľovi. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplynulo, že išlo podozrenie zo spáchania pokračovacieho zločinu podvodu formou spolupáchateľstva a obzvlášť závažného zločinu podvodu formou spolupáchateľstva, ktorého sa rovnako mal dopustiť sťažovateľ v čase trvania náhrady väzby. Krajský súd v súvislosti s takýmto odôvodnením tzv. preventívnej väzby sťažovateľa konštatoval, že konkrétne skutočnosti a okolnosti prezentované v napadnutom

uznesení súdu prvého stupňa mali oporu v dovtedy zabezpečenom obsahu spisového materiálu a dôvodne zakladali obavu vyplývajúcu z § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd uviedol, že sťažovateľ sa mal skutku, pre ktorý je v tejto veci trestne stíhaný, dopustiť v roku 2018 a pomerne krátka doba následného výkonu trestu odňatia slobody nezaručovala preukázanie eliminácie podozrenia z dlhodobo pretrvávajúcich sklonov sťažovateľa k úmyselnému porušovaniu záujmov chránených Trestným zákonom. Preto krajský súd považoval záver okresného súdu o existencii dôvodu väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v danom štádiu trestného stíhania za správny a v súlade so zákonom.

54. S poukazom na uvedené skutočnosti, charakterizujúce okolnosti prípadu a poznatky o osobe sťažovateľa, z ktorých vyplynulo dôvodné podozrenie, že u sťažovateľa napriek jeho prechádzajúcim osobným skúsenostiam s trestným stíhaním a jeho následkami existovalo pretrvávajúce podozrenie zo sklonov k úmyselnému porušovaniu záujmov chránených ustanoveniami Trestného zákona, krajský súd považoval za správny aj záver okresného súdu, podľa ktorého dohľad probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v aktuálnom štádiu konania nebol účinným prostriedkom, ktorým by bolo možné v danom prípade dosiahnuť účel väzby sťažovateľa. Krajský súd zdôraznil, že podľa § 80 ods. 2 tretej vety Trestného poriadku ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin (čo bol prípad sťažovateľa), možno uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Krajský súd konštatoval, že z obsahu spisu existencia takýchto výnimočných okolností prípadu nevyplývala. Preto ani z tohto zákonného dôvodu neprichádzalo do úvahy nahradenie väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

55. Preskúmaním spisového materiálu krajský súd nezistil ani sťažovateľom namietanú skutočnosť, že by počas jeho väzobného trestného stíhania dochádzalo k nedôvodným prietahom v konaní v rozpore s § 2 ods. 6 druhou vetou Trestného poriadku.

56. K argumentácii sťažovateľa, ktorou namietal nezákonnosť predchádzajúcich rozhodnutí o jeho väzbe, krajský súd uviedol (poukazujúc pritom na čl. 2 ods. 2 ústavy), že v tomto sťažnostnom konaní nedisponoval zákonnou právomocou preskúmať správnosť a zákonnosť právoplatných súdnych rozhodnutí. Mohol sa zaoberať len správnosťou a zákonnosťou neprávoplatného uznesenia okresného súdu o väzbe, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a nemohol sa zaoberať námietkami proti správnosti a zákonnosti už právoplatných rozhodnutí o väzbe sťažovateľa.

57. Námietky sťažovateľa, že sú v danom prípade porušované jeho základné práva garantované ústavou a medzinárodnými zmluvami, krajský súd nepovažoval za dôvodné, pretože zistenia okresného súdu považoval za správne a na tieto okresný súd správne aplikoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku o väzbe.

58. Na tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd sa jeho argumentáciou nezaoberal, krajský súd reagoval tým, že právo dostať odpovede na stranou nastolené otázky v odôvodnení súdneho rozhodnutia je súčasťou základného práva na spravodlivý proces, avšak obsahu tohto práva strany súdneho konania zodpovedá povinnosť súdu dať odpovede na otázky (skutkové, právne), ktoré sú rozhodné pre posúdenie veci. Nezahŕňa to teda povinnosť súdu dať odpovede na všetky stranou nastolené otázky alebo dať odpovede podľa predstáv strany. S poukazom na to, že podľa názoru krajského súdu okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia dal jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky otázky podstatné pre rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa

na prepustenie z väzby, krajský súd nedospel k záveru o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

59. Z uvedenej argumentácie krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že konajúce súdy sa pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa (o jeho žiadosti o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka) všetkými podstatnými tak právnymi, ako aj skutkovými otázkami zaoberali a na tieto dali dostatočne presvedčivé odpovede.

60. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj z obsahu uznesenia okresného súdu vyplýva, že vo veci konajúce súdy za hlavný dôvod pretrvávajúcej obavy z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom považovali jednak jeho trestnú minulosť, v rámci ktorej bol sťažovateľ odsúdený za obdobnú trestnú činnosť, za akú je aktuálne stíhaný, ďalej to, že v čase rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo proti nemu vedené ďalšie trestné stíhanie, ale najmä tú skutočnosť, že trestnej činnosti sa mal dopustiť v čase nahradenia jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v inej trestnej veci. Podľa názoru ústavného súdu všeobecné súdy (najmä okresný súd) vo svojich rozhodnutiach riadne odôvodnili aj existenciu materiálnych dôvodov väzby, a to s prihliadnutím na okolnosť, že pri rozhodovaní o väzbe neposudzujú vinu obvineného (sťažovateľa), ale (okrem iného) zisťujú existenciu skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie, že obvinený (obžalovaný – sťažovateľ) spáchal trestný čin, pre ktorý je stíhaný. V štádiu trestného konania po podaní obžaloby je pritom miera tohto podozrenia z podstaty veci vyššia, než je to v štádiu prípravného konania, pričom z dokumentácie predloženej ústavnému súdu sťažovateľom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by toto podozrenie v jeho prípade v relevantnej miere rozptyľovali.

61. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, ústavný súd konštatuje, že označené súdne rozhodnutia poskytli náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa, ktorými spochybňoval opodstatnenosť svojho väzobného stíhania. Krajský súd, reagujúc na podstatné výhrady sťažovateľa uplatnené v jeho sťažnosti, proti uzneseniu okresného súdu pritom podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom objasnil, prečo považoval rozhodnutie prvostupňového súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, resp. jej nahradenia dohľadom probačného a mediačného úradníka za zákonné a vecne správne.

62. Pokiaľ sťažovateľ namieta skutočnosť, že konajúce súdy neprihliadli na celkovú dobu trvania jeho väzby, ktorú už vykonal v tejto veci, je zrejme (a sťažovateľ to ani nenamieta), že zákonom stanovená prípustná lehota trvania väzby u sťažovateľa prekročená nebola a pri súčasnej reálnej existencii zákonného dôvodu väzby, riadne a presvedčivo vyargumentovanej rozhodnutiami príslušných súdov, samotná dĺžka trvania väzby nepredstavuje dôvod na „automatické“ prepustenie sťažovateľa na slobodu.

63. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že právny záver krajského súdu, ako aj okresného súdu o tom, že v danom štádiu trestného konania na strane sťažovateľa ako obžalovaného boli naplnené formálne i materiálne podmienky tzv. preventívnej väzby ustanovené v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, možno v okolnostiach posudzovanej

veci považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľný. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že jeho úlohou nie je nahrádzať rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ale chrániť ústavnosť, a preto ak výklad a aplikácia právnych noriem zo strany všeobecných súdov v konkrétnom prípade nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo svojvôle, ústavný súd nemá dôvod do ich postupu a rozhodnutí zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

64. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, resp. jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

65. Ústavný súd vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v súvislosti s rozhodovaním a rozhodnutím konajúcich súdov o jeho osobnej slobode, poukazujúc na svoju konštantnú judikatúru, uvádza, že vo veciach, v ktorých sťažovateľ namieta porušenie svojich práv v trestnom konaní, sa uplatňuje vzťah špeciálneho a všeobecného, pokiaľ ide o vzťah medzi jednotlivými čiastkovými právami tvoriacimi súčasť základného práva na súdnu ochranu garantovaného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Z uvedeného vyplýva, že čl. 46 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľ tiež namieta, je v trestných veciach v zásade aplikovateľný len na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia vzneseného voči konkrétnej osobe, t. j. na konanie a rozhodovanie vo veci samej, kým na rozhodovanie vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy. Je to tak z dôvodu, že označený článok ústavy zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto sa na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (vrátane sťažovateľom označeného čl. 48 ods. 2 ústavy vo vzťahu k rýchlosti rozhodovania o väzbe a čl. 50 ods. 3 ústavy) garantujúce právo na súdnu ochranu (m. m. napr. II. ÚS 10/2016, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010).

66. Podobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd pripomína, že ustanovenie tohto článku dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predĺžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby

k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115]. Uvedené síce nevylučuje, aby v odôvodnených prípadoch bolo možné aplikovať aj také procesné garancie, ktoré svojou povahou sú podradené pod čl. 6 dohovoru, ich využitie však prichádza do úvahy iba primerane (mutatis mutandis) s prihliadnutím na osobitosti konania o pozbavení osobnej slobody (Trepashkin proti Rusku, č. 2, rozsudok, 16.12. 2010, č. 14248/05, § 148). O takéto okolnosti však v prejednávanej veci podľa názoru ústavného súdu nešlo, keďže sťažovateľom namietané nedostatky pri rešpektovaní jeho práv pri rozhodovaní o pozbavení jeho osobnej slobody sú podraditeľné pod čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

67. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru ústavný súd uvádza, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa evidentne týka ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, nie jeho prvotného vzatia do väzby. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je *ratione materiae* súčasťou najmä čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje predovšetkým na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody (o zatknutí či zadržaní a následne o vzatí do väzby). Sťažovateľove námietky týkajúce sa prípadného porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu v označenom konaní preto ústavný súd posúdil ako zjavne neopodstatnené (obdobne napr. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07) s tým, že v okolnostiach daného prípadu bolo potrebné posúdiť ich z hľadiska sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 4 dohovoru, k čomu v konečnom dôsledku došlo.

68. Vychádzajúc z uvedeného, z dôvodu, že na vec sťažovateľa (týkajúcu sa rozhodovania o jeho osobnej slobode) sú neaplikovateľné ustanovenia čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy ani čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov

69. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta jednak samotnú skutočnosť výskytu zbytočných priet'ahov v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe a jednak skutočnosť, že konajúce súdy pri rozhodovaní o osobnej slobode sťažovateľa na tieto ním tvrdené priet'ahy neprihliadali.

70. Ústavný súd súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 45 zákona o ústavnom súde) vymedzeným v ústavnej sťažnosti preto skúmal, či sa v postupe okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým ústavná sťažnosť smeruje, vyskytli zbytočné priet'ahy takej kvality, ako ich má na mysli ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

71. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obžaloba bola na sťažovateľa v predmetnej trestnej veci podaná 15. júla 2020, a to v tom čase vo veci konajúcemu Okresnému súdu Žilina, ktorý 28. septembra 2020 rozhodoval a rozhodol jednak o opätovnom vzatí sťažovateľa do väzby a jednak na základe námietky podanej sťažovateľom o nevyhlúčení zákonnej sudkyne

(samosudkyne) z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci. Proti týmto rozhodnutiam podal sťažovateľ sťažnosti, ktoré boli spolu s jeho návrhom na odňatie a prikázanie veci inému súdu predložené Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd v Žiline v mesiaci október 2020 trestnú vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý 27. októbra 2020 rozhodol o odňatí veci Krajskému súdu v Žiline a jej prikázaniu krajskému súdu, ktorému bola vec doručená 10. novembra 2020. Následne krajský súd 16. novembra 2020 rozhodol o sťažnostiach sťažovateľa podaných proti uzneseniam Okresného súdu Žilina z 28. septembra 2020 s tým výsledkom, že napadnuté rozhodnutia zrušil a sám rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby. Krajský súd napokon rozhodol aj o návrhu sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci inému súdu, a to tak, že trestnú vec odňal Okresnému súdu Žilina a prikázal ju okresnému súdu (uznesenie č. k. 2Nto/12/2020 zo 16. novembra 2020), ktorý je v tejto veci reálne činný od 11. decembra 2020, keď mu bol spisový materiál doručený po rozhodnutí krajského súdu o prikázaní veci.

72. V ďalšom priebehu konania sťažovateľ podaním zo 17. decembra 2020 požiadal o jeho prepustenie z väzby na slobodu, avšak túto jeho žiadosť okresný súd uznesením z 5. januára 2021 zamietol. Zároveň toho istého dňa okresný súd rozhodol aj o nevyklúčení samosudcu z vykonávania úkonov v tomto trestnom konaní. O sťažnostiach sťažovateľa proti uvedeným uzneseniam rozhodol krajský súd 26. januára 2021 tak, že ich ako nedôvodné zamietol.

73. O nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka sťažovateľ znovu požiadal podaním z 18. februára 2021, o ktorom, ako už bolo uvedené, rozhodol okresný súd 15. marca 2021 a krajský súd o riadnom opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu napadnutým uznesením z 13. apríla 2021.

74. Bez potreby ďalšieho bližšieho skúmania postupov okresného súdu a krajského súdu ústavný súd konštatuje, že samotná doterajšia dĺžka trvania súdneho konania (konania pred súdom) pri súčasnom zohľadnení uvedených úkonov vykonaných vo veci konajúcimi všeobecnými súdmi nesignalizuje možnosť konštatovania výskytu prípadných zbytočných prietahov, ktoré by bolo možné pripísať na ich ťarchu. Súdne konanie (od podania obžaloby) do podania ústavnej sťažnosti trvalo 10 mesiacov, počas ktorých bolo na všetkých stupňoch rozhodované o námietkach zaujatosti podaných sťažovateľom, o jeho návrhu o odňatí a prikázaní veci inému súdu a o jeho dvoch žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu. Z toho pred aktuálne konajúcimi súdmi konanie trvalo 6 mesiacov, počas ktorých už trikrát rozhodovali o osobnej slobode sťažovateľa.

75. Za týchto okolností považoval ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy), resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2020 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 34/2021 za zjavne neopodstatnenú, z ktorého dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

76. Pokiaľ išlo o argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa dĺžky trvania prípravného konania, túto nemožno pripísať na vrub konajúcim súdom (ústavná sťažnosť smeruje iba proti postupom okresného súdu a krajského súdu), ktoré ich dĺžku nemohli nijakým spôsobom ovplyvniť. Ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa v zmysle jeho účelu mal sťažovateľ prípadnou ústavnou

sťažnosťou domáhať v relevantnom čase, t. j. v čase trvania trestného konania pred orgánmi činnými v prípravnom trestnom konaní.

77. Napokon za zjavne neopodstatnenú považoval ústavný súd aj námietku sťažovateľa spočívajúcu v jeho tvrdení, že pri rozhodovaní o väzbe okresný súd a krajský súd nezohľadnili výskyt zbytočných priesťahov v trestnom konaní. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu z 13. apríla 2021 vyplýva, že krajský súd otázku výskytu prípadných zbytočných priesťahov v trestnom konaní v čase trvania väzby sťažovateľa (čo spadá pod ochranu čl. 5 ods. 3 dohovoru) skúmal, avšak tieto nezistil. S prihliadnutím na už uvedený prehľad procesného postupu konajúcich súdov v trestnej veci sťažovateľa (body 71 – 73 odôvodnenia tohto rozhodnutia) považoval ústavný súd odôvodnenie krajského súdu za síce stručné, ale zodpovedajúce reálnemu stavu konania a pre potrebu rozhodnutia o osobnej slobode za dostatočné, a teda ústavne akceptovateľné.

78. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaného porušenia práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom a rozhodnutiami konajúcich súdov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

79. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

IV. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

80. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu